

BRÂUL - dans tradițional din Banatul de Munte

Interviul cu Ana Cocie a fost realizat de Lucia Elena Popa



Profesoara Ana Cocie, astăzi pensionară, și-a desfășurat activitatea didactică în satul Borlova, la poalele Muntelui Mic. Pe lângă munca la catedră, s-a dedicat și vieții culturale de aici ca instructor al echipelor de dansuri, alături de soțul său Nicolae Cocie, profesor, etnolog, instructor și coregraf.

Stimată doamnă profesoară, într-un interviu acordat ziarului Timișoara, coregraful Toma Frențescu spunea: „Borlova, fără exagerare, a fost și este în continuare, cel mai important centru coregrafic din Banat. Acolo toată lumea joacă; primul lucru pe care-l învață este să joace”. Pornind de la această apreciere, am dori să ne vorbiți despre pasiunea nestăvilă pentru joc a sătenilor.

Jocul popular și pasiunea sătenilor de a-i da viață în mod constant, datează din cele mai vechi timpuri ale creștinismului și este legat de datinile religioase locale ale vremurilor. Ei dansau pe pământ sfințit, adică în curtea bisericii, chiar și de Ziua Morților care cade, la români, a doua zi de Paști. La Borlova există o zicală din moși-strămoși ”Copiii întâi învață să joace și apoi să meargă!”. Această pasiune pentru jocul popular și bătrânesc este prima simțită de către copii în satul nostru, ajungând să facă parte din ADN-ul comunității care se transmite peste secole și nu își pierde din originalitate, autenticitate și inedit, în ciuda tehnologiei ce ne domină astăzi.

Folcloriștii afirmă că brâul din Banatul de Munte, la originile sale este un dans păstoresc. Ce argumente ați putea aduce în sprijinul acestei afirmații?

Cu brâul începe orice horă țărănească. El este specific țăranului de la munte, care urcă primăvara cu oile și coboară toamna spre Borlova ca o mireasă ce se îndreaptă spre altarul promisiunilor și speranței. Horele țărănești, incluzând brâul, se organizau în funcție de

coborârea păstorilor sau păcurarilor cu oile de la munte, pentru iernat, adică din septembrie până în aprilie, când păstorii urcau cu animalele din nou la munte. Ocupația lor fiind sursa principală de subzistență, toată viața socială a comunității se programa în jurul și în legătură directă cu păstoria și programul acestora. Putem afirma cu tărie faptul că brâul din Banatul de Munte s-a născut odată cu păstoritul.

Se vorbește cu admirație în special despre Brâul Bătrân. Ce valoare aparte are acesta în ierarhia jocurilor din sat în timpul sărbătorilor?

Orice horă începe cu Brâul Bătrân, jucat numai de către bărbați, dar pe parcurs se intercalau și femei, câte una pentru fiecare bărbat, în partea stângă a acestuia. Brâul Bătrân se joacă pe contra-timp, fiind mult mai alert decât alte jocuri. Câteodată, unii tineri, buni jucători, în pauza dintre jocuri lansau provocarea de a-și etala ce știu și cum știu să joace. Astfel, începeau să prezinte, în cel mai frumos și elegant mod, diferite brâuri spre admirația celor de pe margini..

Este cunoscut faptul că împreună cu soțul Nicolae Cocie ați făcut cunoscută comoara dansurilor Borlovei în zonă, în țară și în străinătate. Amintesc succesul Brâului Bănățean la Festivalul din 1977, faza națională. Ați putea continua șirul celor mai importante succese ale ansamblurilor instruite?

Ansamblurile de dansuri ale Borlovei au câștigat de patru ori titlul de Laureat pe țară, cu Premiul I și Medalia de Aur la Concursurile Formațiilor Artistice de Amatori, precum și multe Premii II sau III; au reprezentat țara la Festivalul Țărilor Balcanice și din Zona Mării Adriatice; au făcut numeroase turnee prin țară și pe litoral, fiind invitate la diferite evenimente.

Este important să promovăm comoara culturală a jocurilor populare românești. În cazul nostru, faimoasele brâuri și jocurile de doi pe contratimp se pot constitui în adevărate branduri de țară. Întrebarea este cum contribuie locuitorii satului de acum la conservarea acestei comori?

Moștenirea dansului popular dăinuie în satul Borlova și astăzi. Iubirea de dans și port popular, precum și conservarea acestora, se regăsesc în patima tinerilor și locuitorilor actuali care la marile sărbători, din proprie inițiativă, îmbracă straiile populare și încep jocurile ca în vechile timpuri, în spiritul tradiției pe care și eu am promovat-o. De asemenea, formația de dansuri instruită de mine și de soțul meu în anii trecuți, astăzi își continuă activitatea, avându-l ca instructor pe nepotul meu Gheorghe Cocie, căruia consider că i-am transmis sentimentul de prețuire a jocului popular.